

Vse oči so uprte v Ukrajino: Obljubljamo, da bo Rusija odgovarjala

Veleposlanica ZDA v Sloveniji Jamie L. Harpootlian

Neizzvana in nepravilna vojna ruskega predsednika Vladimirja Putina proti Ukrajini je sprožila grozljivo nasilje in povzročila ogromno smrti in uničenja. Svet je bil priča grozotam te vojne v podobah iz ukrajinskih mest, kot so Buča, Irpin in Hostomel, ter v ukrajinskih mestih, ki so še v rokah ali jih oblegajo ruske sile. V ruskih vsesplošnih napadih so bili ranjeni in ubiti civilisti in uničena je bila obsežna civilna infrastruktura, vključno z bolnišnicami, šolami, gledališčem, v katerem so zavetje našli otroci, in železniško postajo. Nacionalna, kolektivna travma za Ukrajince nikoli ne bo resnično izbrisana. Obstajajo tudi verodostojna poročila o brutalnem, medosebnem nasilju, vključno s spolnim nasiljem nad ženskami in otroki, mučenjih in usmrtitvah.

Zdi se, da pri teh grozljivih dogodkih v Ukrajini ne gre za osamljene incidente ali primere, ko posamezni neubogljivi vojaki niso upoštevali ukazov. Obstajajo poročila o namerni kampanji in globoko zaskrbljujočem vzorcu mučenja, posilstev, umorov in drugih grozodejstev. Odgovorni za ta grozodejstva, vključno s tistimi, ki so jih naročili, morajo zanje odgovarjati.

Napadi, kot je raketni napad na Kijev 28. aprila, kažejo očitno nespoštovanje življenj civilistov. Združeni narodi so 25. maja uradno potrdili, da je umrlo ali je bilo ranjenih več kot 8.628 ukrajinskih civilistov, hkrati pa poudarili, da je dejansko število verjetno precej višje. Te številke ne vključujejo Mariupolja, katerega oblasti so sporočile, da je bilo tam ubitih več kot 10.000 civilistov. Med žrtvami v Mariupolju je bila 91-letna preživela iz holokavsta, ki je med ruskim obleganjem na ukaz Kremlja umrla v kleti. Potem ko je preživela grozote nacizma, je izgubila življenje v ruski agresiji.

Predsednik Biden in državni sekretar Blinken sta obsodila očitne vojne zločine, ki so jih ruske sile zagrešile v Ukrajini. Tudi Slovenija je večkrat obsodila invazijo in nudila zgledno podporo Ukrajini, vključno s sprejemom na tisoče beguncev, pošiljanjem humanitarne pomoči in napotitvijo dodatnih slovenskih vojakov v podporo Okrepljeni prednji prisotnosti na Slovaškem. Združene države Amerike, Evropska unija ter drugi naši zavezniki in partnerji spremljamo in dokumentiramo grozodejstva v Ukrajini ter delimo podatke z institucijami, ki si prizadevajo, da bodo krivci odgovarjali za svoja dejanja. Združene države Amerike podpiramo vrsto mednarodnih preiskav grozodejstev v Ukrajini, vključno s preiskavami, ki jih izvajajo Mednarodno kazensko sodišče, Združeni narodi in Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE). Združene države Amerike podpiramo tudi civilno družbo in nevladne organizacije, ki dokumentirajo kršitve človekovih pravic.

Ameriški State Department je 17. maja ustanovil nov Observatorij za konflikte, ki bo beležil, analiziral in omogočil široko dostopnost dokazov o vojnih zločinih in drugih grozodejstvih v Ukrajini, ki jih je zagrešila Rusija. Namen programa je zagotoviti podporo morebitnim pregonom na sodiščih v Ukrajini, sodiščih v

tretjih državah, sodiščih v ZDA in drugih ustreznih sodiščih. Na zahtevo ukrajinske generalne tožilke podpiramo tudi skupino mednarodnih tožilcev in strokovnjakov za vojne zločine, ki svetujejo in podpirajo prizadevanja ukrajinskih oblasti, da bi zbrali, zavarovali in analizirali dokaze o zločinih. Pomagali smo vzpostaviti prizadevanja za ugotavljanje dejstev prek Sveta ZN za človekove pravice in moskovskega mehanizma OVSE. Misija OVSE za ugotavljanje dejstev je 13. aprila objavila natančno in prepričljivo poročilo o ruskih kršitvah in zlorabah človekovih pravic ter ruskih kršitvah mednarodnega humanitarnega prava. Poročilo je navedlo dokaze o napadih, katerih neposredne tarče so bili civilisti, napadih na zdravstvene ustanove, posilstvih, usmrtitvah, plenjenju in prisilni deportaciji civilistov v Rusijo. Ukrajinska varuhinja človekovih pravic je poročala, da so ruske sile zadrževale in večkrat posilile na desetine ukrajinskih deklet in žensk, med katerimi so zdaj nekatere zaradi tega noseče. Po njenih besedah je bil namen žrtve odvrniti od spolnosti v prihodnje, da nikoli ne bi rodile ukrajinskih otrok.

V mednarodni skupnosti obstaja močno soglasje, da je ravnanje ruske države nedopustno in da odgovorni ne smejo ostati nekaznovani za sprožitev takšnega nasilja in za očitno kršenje načel, ki so podlaga za mednarodni mir in varnost. Skupaj z našimi zavezniki in partnerji bomo iskali odgovornost za vojne zločine in druga grozodejstva v Ukrajini z uporabo vseh razpoložljivih primernih orodij, vključno s kazenskimi pregoni. Ključnega pomena je, da mednarodna skupnost še naprej usklajuje prizadevanja za dokumentiranje teh zlorab ter analizo dokazov, njihovo zavarovanje in popis. Naše preprosto sporočilo ruskemu vojaškemu in političnemu vodstvu ter ruskim vojaškim pripadnikom, ki zagrešijo vojne zločine ali druga grozodejstva, je naslednje: svet vas gleda in odgovarjali boste za svoja dejanja. Še naprej si bomo po svojih močeh prizadevali zagotavljati sredstva za Ukrajino, potrebna za njeno obrambo, in še naprej bomo zagotavljali humanitarno pomoč tistim, ki jih je prizadela brutalna, nesmiselna vojna Kremlja.